

KONU: Emekli aylığı için 2024/Aralık ayında ya da 2025/Ocak ayında başvuru yapıldığında; bağlanacak aylık değışecek mi? Orta vadeli programda yapılan revizeye göre son durum nedir?

1-Sadece başvuru tarihinin 2024 Aralık veya 2025 Ocak ayı olmasının emekli aylığı tutarını değıştirmesine ilişkin dayanak:

Emekli aylığı hesabı yapılırken, prime esas kazançlar, prim gün sayıları ve yaş faktörleri önemli olmaktadır. Prime esas kazanç tutarının alt sınır ya da üst sınırdan ödeniyor olması bağlanacak aylığı etkileyecektir. Üst sınıra yaklaşıldıkça emekli adayının ortalama aylık kazancı yükselecek ve bağlanacak aylık da artacaktır. Alt sınırdan yapılan bildirimler ise en düşük yaşlılık aylığı bağlanmasına neden olacaktır. Diğer yandan çalışma gün sayısının artması da aylık bağlama oranını etkileyerek, emekli aylığına olumlu katkı verecektir.

2- Aylık hesaplaması ve enflasyon bağlantısı:

Aylık hesaplamasında bir başka önemli unsur ise karşımıza güncelleme katsayısı olarak çıkmaktadır. Güncelleme katsayısı ise TÜFE'nin %100'ü, gelişme hızının %30'u ile hesaplanmaktadır. Emekli aylığı için 2024/Aralık ayında ya da 2025/Ocak ayında başvuru yapıldığında bağlanacak aylık değışecek mi, sorusunun yanıtı da güncelleme katsayısında saklı. Nitekim hesaplanacak emekli aylığına uygulanacak güncelleme katsayısı ise emeklilik başvuru tarihinde gizli.

2024 Ocak ayında %49,25 ve Temmuz ayında %24,73 oranında aylılara zam yapıldı. Toplamda %86,15 oranına ulaşıldı. **Dolayısıyla bugünden itibaren 2024 yılı içinde emekli aylığına başvuracaklar için aylık hesaplamasında:**

- ▲ İlk başta 2023 yılı güncelleme katsayısı olan 1,6612 kullanılacak,
- ▲ Sonra hesaplanan tutara 2024 Ocak ayı %49,25 ve Temmuz ayında %24,73 oranları uygulanacaktır. (Toplamda %86,15)

Böylece yılın geri kalan döneminde emeklilik başvurusu yapanlara ocak ve temmuz aylarındaki aylık zamları yansıtılmış olacaktır.

Peki, 2025 yılı içinde emeklilik başvurusu yapanların aylıkları nasıl hesaplanacak?

- ▲ Emekli aylıkları 2024 yılındaki enflasyon oranı (TÜFE)

- ▲ Milli gelir artış hızının %30'una göre belirlenecek güncelleme katsayısı ile hesaplanacak.

Bu durumda her yılın sonu geldiğinde Aralık ayı mı Ocak ayı mı emekli aylıkları için daha avantajlı derken; enflasyon rakamlarının Orta Vadeli Programda yer alan öngörüye göre düşük beklenmesi, şimdiden emekli aylığı hesabı yapabilmeyi sağlamıştır. Bugün itibariyle OVP 2024 yılı sonu enflasyon hedefi %41,5, büyüme rakamı ise %3,5. Bu da bize 2024 yılı için 1,4255 lerede güncelleme katsayısı ile karşı karşıya kalacağımızı gösteriyor.

Şayet emeklilik başvurunuzu 1 Ocak 2025 tarihinden sonra yapmanız durumunda 2024 yılında aylıklara yapılan zamlar, aylık hesaplamasına dahil olmayacak. Onun yerine 2023 yılı güncelleme katsayısından sonra 2024 yılı güncelleme katsayısı ile aylıklar çarpılarak aylık hesabı yapılacak ve son olarak 2025 yılı Ocak zammı ile arttırılacak demektir.

3- Bu durumda 2024 Aralık ve 2025 Ocak aylıklarını kıyasladığımızda;

2025 Ocak ayı itibariyle emeklilik başvurusu yapanlar; 2024 Ocak ayı %49,25 ve Temmuz ayında %24,73 oranlarından (Toplamda %86,15) mahrum kalacaklardır. Bu da bağlanacak aylığı düşürecektir. Her ne kadar 2025 Ocak başvuruları, 2024 güncelleme katsayısı (1,4255) ile güncellenerek hesaplanırsa da, 2024 yılı maaş zamlarını alamadıkları için yaklaşık %31 daha düşük olabilecektir.

Örnek aylık hesaplamaları

Bildirimleri 2008 Ekim ayı öncesinde kalan sigortalının 2024 Aralık ayında başvuru yapacak emeklinin varsayımsal hesabı:

2023 Ocak aylığı	1.000 TL.
2023 yılı güncelleme katsayısı olan 1,6612 ile güncellenerek hesaplanan ortalama aylık kazanç sonucu 2024 Ocak aylığı	1.661 TL.
2024 yılı toplam %86,15 zam oranı ile 2024 yılının kalan günlerinde bağlanacak tutar	3.092 TL
Toplam aylık	3.092 TL.

Bildirimleri 2008 Ekim ayı öncesinde kalan sigortalının 2025 Ocak ayında başvuru yapacak emeklinin varsayımsal hesabı:

2023 Ocak aylığı	1.000 TL.
2023 yılı güncelleme katsayısı olan 1,6612 ile güncellenerek hesaplanan ortalama aylık kazanç sonucu 2024 Ocak aylığı	1.661 TL.
2024 yılı güncelleme katsayısı (tahmini) olan olan 1,42 ile güncellenerek hesaplanan ortalama aylık kazanç sonucu 2025 Ocak aylığı	2.358 TL.
Toplam aylık	2.358 TL.

Sigortalının, 2008 Ekim ayı öncesinde yer alan bildirimlerin ağırlığı ne kadar fazla ise 2025 yılında yaşanacak düşüştten etkilenme oranı nispeten yüksek olmaktadır.

4- 2025 yılında emekli aylıklarında yaşanabilecek olası düşüştten kimler etkilenecek?

2025 yılında emekli başvurusu yapacak emekli adaylarının sigortalılık statüleri 4/a (SSK) ya da 4/b (Bağ-Kur) ise emekli aylığındaki olası düşüştten etkileneceklerdir. Memurlarda ise 5434 sayılı Kanuna tabi memurların 2025 yılında emekli olmaları halinde olası düşüştten etkilenmeyeceklerdir.

5-Bağlanacak yaşlılık aylıklarının düşük olmaması için hemen emeklilik başvurusu yapalım mı?

Hayır, çünkü 2024 yılı enflasyon hedefini tekrar revize edebilir. Diğer bir deyişle 2024 yılı için gerçekleşmesi beklenen enflasyon rakamları halen net değil. Daha 4 ayın enflasyon rakamları gelecek. Bu itibarla dereyi görmeden paçayı sıvamamakta fayda var. Emeklilik gibi kişi hayatında önemli değişikliklere yol açacak bir kararın verilmesi için daha çok verinin kesinleşmesi gerekmektedir. **Bu nedenle emeklilik kararı için bu yılın kalan aylarının enflasyon rakamlarının beklenmesinde ve danışmanlığımızca yayınlanacak duyuruların izlenmesinde yarar bulunmaktadır.**

6- Aradaki farkın telafisi ile ilgili bir çalışma bulunup bulunmadığı:

2025 aylıklarının 2024 yılı maaş zamlarını alamadıkları için yaklaşık %30 daha düşük olacağı öngörülse de; önümüzdeki üç aya ilişkin TÜFE rakamlarının ve Merkez Bankasından gelebilecek enflasyon hedefine ilişkin revizelerin izlenmesinde yarar bulunmaktadır. Geçmiş yıllarda da bu yılki kadar olmasa da benzer farklar olmuş ancak yeni bir düzenlemeye gidilmemiştir. Bu yıl için de güncelleme katsayısı ile ilgili hali hazırda ortaya konmuş yeni bir çalışma bulunmamaktadır.

Bu da yakın zamanda emeklilik planlayan birçok sigortalının emeklilik kararını öne çekmesine neden olmaktadır. Her ne kadar önümüzdeki altı aya ilişkin enflasyon rakamları belli olmasa da, piyasada enflasyon rakamlarının aşağı yönlü çıkacağı beklentisi emeklilik kararlarını desteklemektedir.

Diğer yandan emekli aylıklarında düşüşe neden olan aylık bağlama oranı ile ilgili olarak; çalışanların daha çok istihdamda kalmasını teşvik edecek şekilde yeniden düzenlenmesi yeni yasama döneminde beklenmektedir. Bunun yanı sıra 2024 ve 2025 aylıkları arasındaki farkın telafisine ilişkin olarak çalışma yapıldığına ilişkin kamuoyuna yansıyan bilgiler bulunmaktadır.

Konuyla ilgili süreçler danışmanlığımızca izlenmekte olup, gelişmeler paylaşılacaktır.

Saygılarımla

H.KAĞAN ÖYKEN

EMEKLİ BAŞMÜFETTİŞ / DAİRE BAŞKANI

SOSYLA GÜVENLİK MÜŞAVİRİ